

ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันได้เกิดการแพร่ระบาดของอย่างรวดเร็วและรุนแรงของโรคเอดส์ หรือโรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง (Acquired Immune Deficiency Syndrome) การแพร่กระจายของโรคที่วัดความรุนแรงขึ้นเป็นลำดับ ทั้งในสหรัฐอเมริกา ยุโรป แอฟริกา และเอเชีย โดยไม่มีแนวโน้มจะลดลง จากตัวเลขประมาณขององค์การอนามัยโลกคาดว่าปี 2535 จะมีผู้ติดเชื้อโรคเอดส์ทั่วโลกประมาณ 9 - 11 ล้านคน ซึ่งในจำนวนนี้ประมาณร้อยละ 10 - 30 จะกลายเป็นผู้ป่วยโรคเอดส์เต็มขั้นภายในระยะเวลา 5 ปี (กระทรวงสาธารณสุข, 2532, หน้า 2) ได้มีการตรวจพบเชื้อโรคเอดส์ครั้งแรกในโลกเมื่อปี 2524 (สถาบันจุฬารัตน์, 2532, หน้า 1) ระยะแรกพบในกลุ่มรักร่วมเพศ ต่อมาได้แพร่กระจายสู่ผู้ติดยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นเลือด กลุ่มผู้ค้าบริการทางเพศชายผู้ใช้บริการทางเพศและเข้าสู่ครอบครัวในที่สุด จะเห็นได้ว่าโรคเอดส์เป็นปัญหาสำคัญของโลกเนื่องจากเป็นโรคติดต่อที่สามารถแพร่กระจายไปสู่ผู้อื่นได้อย่างรวดเร็ว ในขณะนี้ยังไม่มียารักษาให้หายขาดและยังไม่มีวัคซีนที่จะป้องกันได้

ในประเทศไทยนั้น พบว่าสถิติผู้ป่วยโรคเอดส์และผู้มีอาการสัมพันธ์กับโรคเอดส์มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี โดยมีปัจจัยเสี่ยงจากเพศสัมพันธ์ ยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นเลือด การรับเลือด การติดเชื้อจากมารดา และยังไม่ทราบปัจจัยเสี่ยง ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนผู้ป่วยโรคเอดส์ (AIDS) และผู้มีอาการสัมพันธ์กับโรคเอดส์ (ARC) แยกตาม
ปัจจัยเสี่ยงและแยกตามรายปี

ปัจจัยเสี่ยง	2530	2531	2532	2533	2534
1. ผู้ป่วยโรคเอดส์					
- เพศสัมพันธ์	6	2	24	40	245
- ยาเส้นติดชนิดฉีดเข้าเส้นเลือด	1	-	2	19	23
- รับเลือด	-	1	1	1	1
- ติดเชื้อจากมารดา	-	2	2	5	8
- ไม่ทราบปัจจัยเสี่ยง	-	-	-	-	3
2. ผู้มีอาการสัมพันธ์กับโรคเอดส์					
- เพศสัมพันธ์	12	1	42	149	210
- ยาเส้นติดชนิดฉีดเข้าเส้นเลือด	-	19	44	34	47
- รับเลือด	-	1	1	1	1
- ติดเชื้อจากมารดา	-	-	-	5	5
- ไม่ทราบปัจจัยเสี่ยง	1	1	5	1	16
รวม	20	27	121	255	559

แหล่งข้อมูล : กองระบาดวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2535 (กระทรวง

สาธารณสุข, 2535, หน้า 2)

กองระบาดวิทยาได้รายงานไว้สำหรับประเทศไทยตั้งแต่ปี 2527 จนถึงวันที่ 15 มีนาคม 2535 มีผู้ป่วยโรคเอดส์ทั้งสิ้น 403 ราย คิดเป็นเพศชาย ร้อยละ 90.57 และผู้มีอาการสัมพันธ์กับโรคเอดส์ทั้งสิ้น 631 ราย คิดเป็นเพศชายร้อยละ 83.5 (กระทรวงสาธารณสุข, 2535, หน้า 1) สำหรับกลุ่มประชาชนที่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงประกอบด้วย หญิงโสเภณีโดยตรง หญิงโสเภณีแอบแฝง ชายผู้ใช้บริการทางเพศ ผู้ติดยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นเลือดและหญิงมีครรภ์ (กระทรวงสาธารณสุข, 2532, หน้า 11) *และสำหรับประชากรทั่วไปก็พบว่ามีการติดเชื้อสูงขึ้นในทุกกลุ่มของประชากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มประชากรเพศชาย พบว่ามีการติดเชื้อโรคเอดส์สูง ถึงร้อยละ 93 (กระทรวงสาธารณสุข, 2532, หน้า 9) ส่วนแหล่งที่มีการติดเชื้อโรคเอดส์มากในขณะนี้คือ พัทยา หาดใหญ่ และเชียงใหม่ (สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์, 2532, หน้า 50) แต่ถึงแม้พัทยาและหาดใหญ่จะมีการติดเชื้อโรคเอดส์มากก็ยังไม่ว่าตกเท่าเชียงใหม่ เพราะผู้ใช้บริการทางเพศส่วนใหญ่จะเป็นคนท้องถิ่น ประกอบกับเชียงใหม่เป็นแหล่งชุมชนที่หนาแน่น เป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัย วิทยาลัยต่าง ๆ และโรงเรียนมัธยมมากมาย ทั้งเชียงใหม่ยังเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวที่สำคัญของภาคเหนือ จากรายงานของกองระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข เมื่อเดือนมีนาคม 2535 พบว่าจังหวัดเชียงใหม่ มีผู้ป่วยโรคเอดส์และผู้มีอาการสัมพันธ์กับโรคเอดส์จำนวน 152 ราย คิดเป็น ร้อยละ 14.70 ของจำนวนผู้ป่วยและผู้มีอาการสัมพันธ์กับโรคเอดส์ทั่วประเทศไทย (กระทรวงสาธารณสุข, 2535, หน้า 7) และในจำนวนนี้ส่วนใหญ่จะเป็นเพศชายที่มีอาชีพรับจ้างและใช้แรงงานตามสถานประกอบการต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งบุคคลดังกล่าวสามารถนำเชื้อโรคเอดส์แพร่กระจายสู่ผู้อื่นที่เกี่ยวข้องได้ เช่น ภรรยา และบุตรในครรภ์ *

ผู้ที่เป็นโรคเอดส์จะได้รับความทุกข์ทรมานทั้งทางร่างกายและจิตใจ โดยในทางร่างกายนั้นเมื่อโรคดำเนินมาถึงระยะสุดท้าย จะทำให้มีอาการเกิดขึ้นทั้งระบบทางเดินหายใจ ระบบทางเดินอาหาร ระบบกล้ามเนื้อ ระบบประสาท รวมไปถึงระบบหลอดเลือดและหัวใจ ทำให้เกิดความเจ็บปวดทรมานทุกราย ส่วนด้านจิตใจจะได้รับความกระทบกระเทือนเนื่องจากผู้ป่วยโรคเอดส์จะขาดคนเหลียวแลเอาใจใส่ ได้รับความรังเกียจเดียดฉันท์จากสังคม และญาติพี่น้องเพื่อนฝูง

จากสภาพการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ผลักดันให้ประเทศไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงจากประเทศเกษตรกรรมเป็นประเทศอุตสาหกรรม จึงทำให้มีผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้มีการศึกษาต่ำหรือไม่ได้รับการศึกษาสำหรับจังหวัดเชียงใหม่

จากการสำรวจภาวะอุตสาหกรรมและการจ้างแรงงานในจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อปี 2533 พบว่ามีโรงงาน 1,666 แห่ง ที่เป็นโรงงานขนาดใหญ่ ซึ่งมีการลงทุนมากกว่า 10 ล้านบาท หรือจ้างแรงงานมากกว่า 200 คนจำนวน 22 แห่ง โครงสร้างประชากรวัยทำงานมีจำนวน 1,114,625 คน คิดเป็นร้อยละ 80.03 ของประชากรในจังหวัดและเป็นผู้ใช้แรงงาน 746,004 คน คิดเป็นร้อยละ 53.47 ของประชากร (กระทรวงมหาดไทย, 2533, หน้า 3) และจากสถิติของประเทศไทย ได้รายงานว่ามีจำนวนผู้ป่วย และผู้มีอาการสัมพันธ์กับเอดส์ ตั้งแต่เดือนกันยายน 2527 ถึง 15 มีนาคม 2535 นั้นมีอาชีพเป็นผู้ใช้แรงงานมากที่สุดถึง 449 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.42 ของทุกอาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นผู้ใช้แรงงานชาย (กระทรวงสาธารณสุข, 2535, หน้า 5) ทั้งนี้ เพราะผู้ใช้แรงงานชายเป็นเพศและวัยที่มีอารมณ์ทางเพศและมีการตอบสนองทางเพศที่รุนแรง โดยเฉพาะในระหว่างอายุ 20-30 ปี เพราะมีฮอร์โมนเพศผลิตขึ้นมากในร่างกาย ทำให้ต้องระบายออกด้วยการมีคู่วิวเพศ (เอนก อารีพรุด และสุวิทนา อารีพรุด, 2525, หน้า 144) จึงทำให้พบว่าจำนวนผู้ป่วยและผู้มีอาการสัมพันธ์กับเอดส์ส่วนใหญ่เป็นเพศชายในกลุ่มอายุระหว่าง 25-29 ปี คิดร้อยละ 22-42 ของเพศชายทุกกลุ่มอายุ (กระทรวงสาธารณสุข, 2535, หน้า 4)

จากเหตุผลและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาถึงความรู้และการปฏิบัติตนในการป้องกันโรคเอดส์ ในกลุ่มผู้ใช้แรงงานชายที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมธานีนครคอนเดนเซอร์ จ. เชียงใหม่ ซึ่งเป็นโรงงานขนาดใหญ่ที่มีจำนวนผู้ใช้แรงงานทั้งชายและหญิง 1,050 คน เพื่อจะได้เป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านสุขภาพอนามัย ในการวางแผนเพื่อป้องกันโรคเอดส์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ และการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ ในผู้ใช้แรงงานชาย
2. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตนในการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ในผู้ใช้แรงงานชาย
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และการปฏิบัติตนในการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ในผู้ใช้แรงงานชาย

สมมติฐาน

ผู้ใช้แรงงานชายที่มีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์และการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์มาก จะปฏิบัติตนในการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ได้ดีกว่าผู้ใช้แรงงานชายที่มีความรู้น้อย

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษารั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์ (analytical research) โดยรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลโดยตรงเกี่ยวกับความรู้ และการปฏิบัติตนในการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ ในผู้ใช้แรงงานชายที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมธานีมิตรคอนเดนเซอร์ จ. เชียงใหม่ โดยการ ใช้แบบสอบถามกับผู้ใช้แรงงานชายที่มีความรู้ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา 6 ขึ้นไป และไม่จำกัดอายุจำนวน 138 คน ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 15 มีนาคม 2535 ถึง วันที่ 15 เมษายน 2535

คำจำกัดความในการวิจัย

ความรู้ หมายถึง การรับรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง และความคิดรวบยอด ซึ่งประกอบด้วย ความจำและความเข้าใจเกี่ยวกับโรคเอดส์ในหัวข้อดังต่อไปนี้คือ สาเหตุของโรค การติดต่อของ เชื้อโรคเอดส์ อาการและอาการแสดง และวิธีป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ในผู้ใช้แรงงานชาย

การปฏิบัติตน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมของผู้ใช้แรงงานชาย เพื่อป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ในด้านการมีเพศสัมพันธ์ การใช้ถุงยางอนามัย การเสพยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นเลือด การรับและบริจาคโลหิต

โรคเอดส์ หมายถึง โรคติดเชื้อที่เกิดจากไวรัสกลุ่ม รีโทรไวรัส (retro virus) ที่ก่อให้เกิดความบกพร่องของระบบภูมิคุ้มกัน ทำให้ผู้ป่วยเกิดการติดเชื้อประเภทวยโอกาส (opportunistic infection) หรือโรคมะเร็งบางชนิด ได้ง่ายกว่าคนปกติ

ผู้ใช้แรงงานชาย หมายถึง ชายที่เป็นลูกจ้าง ทำงานในแผนกต่าง ๆ ของโรงงานอุตสาหกรรมชาตินิคมคอนเดนเซอร์ จ. เชียงใหม่ มีความรู้ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา 6 ขึ้นไปโดยไม่จำกัดอายุ

กลุ่มเสี่ยง หมายถึง หญิงโสเภณี ชายผู้ใช้บริการทางเพศ ชายรักร่วมเพศ ชายขายบริการทางเพศ และผู้ติดยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นเลือด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทราบถึงความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการปฏิบัติตน ในการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ของผู้ใช้แรงงานชาย
2. เพื่อเป็นแนวทางในการให้ความรู้ในการควบคุมและป้องกันโรคเอดส์ในผู้ใช้แรงงานชาย
3. เพื่อเป็นแนวทางในการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับโรคเอดส์ในประเด็นอื่น ๆ ต่อไป